

LIETUVOS DAILININKŲ SĄJUNGA

Vokiečių g. 4/2, LT-01130 Vilnius, Lietuva. Tel. (8~5) 2622557, įm. kodas 191589837

A. s. LT 617044060000263422, AB SEB bankas

Lietuvos Respublikos atsakingų institucijų vadovams (išsiųsta)

REZOLIUCIJA DĖL TEISINGO ATLYGIO VIZUALIESIEMS MENININKAMS UŽ KŪRYBINĮ DARBĄ

Priimta visuotiniame Lietuvos dailininkų sąjungos suvažiavime – metinėje ataskaitinėje konferencijoje, vykusioje 2017 m. balandžio 28 d. Vilniaus teatro „Lėlė“ salė, Arklių g. 5, Vilnius

Visų meno sričių menininkų kūrybiškumas ir indėlis į šalies kultūrą yra būtinas dabartinei demokratijai. Vyriausybės institucijų, organizacijų, politinių struktūrų uždavinys yra sudaryti palankias sąlygas menininkams dirbti bei gauti teisingą atlygį už darbą. Remiantis ekonominės ir socialinės dailininkų padėties apklausomis bei kitų šalių atliktais tyrimais nustatyta, jog tik maža dalis vizualiųjų menininkų gali išgyventi iš to, ką gauna už parduotus meno kūrinius, maždaug 15 proc. dailininkų, visą gyvenimą dirbusių bei reprezentavusių mūsų šalį, tegauna 130 eurų pensiją, 40 proc. mažiau nei 200 eurų. Kompozitoriams, muzikams, teatralams ir kitų sričių kūrėjams bent jau mokami honorarai už kūrinių viešą atlikimą visuomenei – koncertus, spektaklius ar kitokius pasirodymus. Tačiau ši metodika negalioja vizualiųjų menų kūrėjams: jie negauna jokio autorinio (ar kitokio) atlygio už rengiamus savo kūrinių pristatymus/parodas.

Lietuvos dailininkų sąjunga (LDS) atkreipia dėmesį į susidariusią vizualiųjų menų kūrėjų diskriminuojančią padėtį ir siekia, kad būtų sukurtas, teisiškai įtvirtintas valstybinis mechanizmas (pvz. skiriamos tikslinės lėšos parodas organizuojančioms institucijoms ir/ar kt.), garantuojantis teisingą atlygį už darbą vizualiųjų menų kūrėjams, kai jų kūryba pristatoma parodose muziejuose, galerijose, įvairiose akademinėse, edukacinėse ir kitose viešosiose erdvėse ir pan. Būtina keisti per ilgus metus susiformavusį ydingą požiūrį ir tradicijas, jog dailininkas, eksponuodamas savo darbus parodose, kuriantis didelę pridėtinę meninę bei ekonominę vertę, ne tik negauna jokio užmokesčio, bet dažnu atveju turi pats apmokėti ekspozicinių erdvių nuomą. Lietuvos dailininkų sąjunga kiek įmanydama stengiasi, kad parodinės erdvės LDS galerijose dailininkams būtų nemokamos. **Tačiau ši klausimą būtina spręsti valstybiniu lygiu.**

Lietuvos dailininkų sąjunga yra dalyvavusi ne viename tarptautiniame seminare šiais aktualiais klausimais, yra žinoma kitų Europos šalių padėtis, todėl esame pasiruošę bendradarbiauti ir visokeriopaipai prisidėti sprendžiant šią problemą. Pagrindinis Europos dailininkų asociacijų diskusijų

tikslas – pasiekti, kad kiekvienoje šalyje, atsižvelgiant į unikalią kultūrinę ir ekonominę padėtį, būtų pritaikytas ir naudojamas modifikuotas Švedijoje veikiančios MU (*MU Agreement*) apmokėjimo už parodas sutarties variantas (tarp institucijos ir menininko). Pavyzdžiui, šis valstybinis susitarimas jau ne vienerius metus funkcionuoja Švedijoje, todėl dailininkams už parodas atlygį moka visos valstybinės parodų erdvės bei nemaža dalis privačių muziejų bei galerijų. Priklausomai nuo parodos tipo, dydžio ir trukmės yra nustatoma minimali suma, kurią turi gauti dailininkas už savo kūrinių eksponavimą. Pasinaudojant gerąja kitų šalių patirtimi, turėtų būti sukurtas teisingo atlygio vizualiesiems menininkams už kūrybinį darbą mechanizmas ir Lietuvoje. **Vizualiųjų menų kūrėjai nereikalauja nieko daugiau, o tik jiems priklausančio atlygio už darbą.**

Šia rezoliucija reiškiamo teisėtą dailininkų bendruomenės reikalavimą, jog laikantis lygiateisiškumo principo visų meno sričių atžvilgiu, tinkamai paskirsčius skiriamas visam kultūriniam laukui lėšas, būtų palaipsniui diegiamas vizualiųjų menų kūrėjams palankus valstybinio finansavimo mechanizmas, veikiantis apmokant menininkams už parodas. Jo pagrindu turėtų būti toliau tobulinama teisinė sistema, orientuota į atsakingą ir pilnateisę galimybę dailininkams, kaip ir kitų vizualiųjų menų atstovams, oriai ir saugiai kurti.

Pagarbiai
Lietuvos dailininkų sąjungos Pirmininkė

Edita Utarienė